

[Izglītības iestādes nosaukums nominatīvā]

**APSTIPRINU:**

VAS "Latvijas Jūras administrācija"

Jūrnieku reģistra vadītājs



**J. Spridzāns**

2018. gada 22. novembrī

Jūras transports

20T 525 06 1

Profesionālās izglītības programmas  
veids

**Profesionālās tālākizglītības programma**

Profesionālās izglītības programmas  
nosaukums

**Kuģu, mazāku par 50 BT, vadīšana**

Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto  
izglītību

**Pamatizglītība**

Profesionālās izglītības programmas  
īstenošanas ilgums

**540 stundas**

Profesionālās izglītības ieguves forma

**Klātiene**

Izglītības dokuments, kas apliecina  
profesionālās izglītības programmas  
apguvi

**Profesionālās kvalifikācijas apliecība**

2018.gads

## Saturs

Programmas apraksts .....	3
Profesionālās izglītības programmas mērķis .....	3
Profesionālās izglītības programmas uzdevumi .....	3
Profesionālās izglītības programmas apguves kvalitātes novērtēšana .....	3
Tālākās izglītības iespējas .....	4
Mācību plāns .....	5
Navigācija un hidrometeoroloģija .....	6
Kuģu vadīšana un sardzes dienests .....	9
Kuģa uzbūve un teorija .....	12
Kuģošanu iekšējos ūdeņos reglamentējošie normatīvie akti .....	14
Prakses programma .....	15
Kvalifikācijas prakse .....	15
Programmas īstenošanai nepieciešamie materiālie līdzekļi .....	17
Pedagoģu profesionālā kvalifikācija .....	18

## **PROGRAMMAS APRAKSTS**

### **Profesionālās izglītības programmas mērķis**

Izglītības procesa rezultātā sagatavot mazizmēra kuģa vadītājus darbam uz dažādu tipu kuģiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 50 BT vai uz kuģiem, kuru garums nepārsniedz 24 metrus.

Programma ir izstrādāta saskaņā ar pazeminātām STCW konvencijas kodeksa A-II/3. standarta prasībām un profesijas standarta "Kuģa vadītājs uz kuģiem, mazākiem par 50 BT" prasībām.

### **Profesionālās izglītības programmas uzdevumi**

Izglītības procesā dot iespējas apgūt zināšanas un prasmes, lai apmācāmais spētu:

1. Plānot un īstenot kuģa pārgājienu, izmantojot visu pieejamo informāciju un navigācijas aprīkojumu;
2. Uzturēt drošu navigācijas sardzi saskaņā ar spēkā esošajiem starptautiskajiem un nacionālajiem normatīvajiem aktiem un procedūrām;
3. Skaidri un saprotami sazināties angļu valodā, pielietojot jūrniecības terminoloģiju un IMO Jūras sakaru standartfrāzes;
4. Rīkoties avārijas situācijās atbilstoši avārijas veidam un apmēriem;
5. Atpazīt un reaģēt uz briesmu signālu saskaņā ar norādēm IAMSAR rokasgrāmatā;
6. Droši manevrēt kuģi dažādos kuģošanas apstākļos;
7. Droši ekspluatēt maza kuģa enerģētiskās iekārtas;
8. Nodrošināt kravas operāciju izpildi, kravas nostiprināšanu un pārvadāšanu;
9. Nodrošināt drošu pasažieru pārvadāšanu;
10. Sekmīgi pārraidīt un saņemt informāciju, izmantojot kuģa radiosakaru aprīkojumu ikdienā un avārijas situācijās;
11. Ievērot vides piesārņojuma novēršanas prasības saskaņā ar MARPOL konvencijas un nacionālo normatīvo aktu prasībām;
12. Uzturēt kuģa jūrasspēju;
13. Novērst, kontrolēt un cīnīties ar ugunsgrēku uz kuģa;
14. Izmantot dzīvības glābšanas līdzekļus;
15. Sniegt pirmo medicīnisko palīdzību uz kuģa;
16. Identificēt un piemērot normatīvo aktu prasības attiecībā uz cilvēku dzīvības drošību jūrā, aizsardzību un jūras vides piesārņojuma novēršanu.

### **Profesionālās izglītības programmas apguves kvalitātes novērtēšana**

Izglītojamie, kuri apguvuši izglītības programmu un ir saņēmuši pozitīvu vērtējumu visos izglītības programmas mācību priekšmetos, praktiskajās mācībās un kvalifikācijas praksē, kārto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu Izglītības un zinātnes ministrijas noteiktajā kārtībā, kas ietver teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu pārbaudi. Izglītojamie, kuri ir veiksmīgi nokārtojuši profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, saņem profesionālās kvalifikācijas apliecību atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

### **Tālākās izglītības iespējas**

Izglītojamie var turpināt papildināt savas zināšanas, apgūstot mācību kursus kvalifikācijas uzturēšanai un pilnveidošanai.

## MĀCĪBU PLĀNS<sup>1</sup>

Profesionālie mācību priekšmeti	Pārbaudījuma veids	Kontaktstundas		
		Teorija	Praktiskās mācības	Kopā
1.	2.	3.	4.	5.
Navigācija un hidrometeoroloģija	Ieskaite			64
Kuģu vadīšana un sardzes dienests	Ieskaite			71
Kuģu uzbūve un teorija	Ieskaite			40
Kuģošanu iekšējos ūdeņos reglamentējošie normatīvie akti	Ieskaite			10
Piekrastes radio operatora apmācība <sup>2</sup>	Eksāmens			20
Drošības pamatkurss <sup>3</sup>	Ieskaite			56
Pirmā medicīniskā palīdzība <sup>4</sup>	Ieskaite			31
<b>Kopā</b>				<b>292</b>
<b>Kvalifikācijas prakse</b>				<b>240</b>
<b>Valsts noslēguma pārbaudījums</b>				<b>8</b>
<b>Kopā ar kvalifikācijas praksi un pārbaudījumiem</b>				<b>540</b>

[amats, paraksts un paraksta atšifrējums] \*

\* paraksta atbildīgā persona par mācību plāna izstrādi

<sup>1</sup> Mācību iestāde, sastādot mācību plānu, sadala attiecīgajos priekšmetos norādīto minimālo mācību stundu skaitu pa tēmām un nosaka teorētisko un praktisko mācību stundu skaitu tā, lai pēc iespējas efektīvāk tiktu sasniegtas programmā sasniedzamās zināšanas un prasmes. Mācību slodze nedrīkst pārsniegt 40 mācību stundas nedēļā, kā tas noteikts Profesionālās izglītības likumā.

<sup>2-4</sup> Mācību priekšmeti tiek īstenoti atbilstoši mācību kursu programmām, kas saskaņotas ar VAS "Latvijas Jūras administrācija" Jūrnieku reģistru un kurām ir izsniegts atbilstības sertifikāts.

## Navigācija un hidrometeoroloģija

**Apjoms stundās: 64 stundas**  
 teorija    stundas  
 praktiskās mācības                          stundas

### Priekšmeta mērķis

Mācību priekšmeta mērķis ir sniegt teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas navigācijā un hidrometeoroloģijā, lai apmācāmais spētu izplānot kuģa pārgājienu un īstenot to, izmantojot visu pieejamo informāciju un navigācijas aprīkojumu.

### Priekšmeta uzdevumi

Mācību priekšmeta uzdevums ir apgūt šādas prasmes:

1. Izvēlēties piemērotākā mēroga kartes;
2. Koriģēt navigācijas kartes un publikācijas saskaņā ar jaunāko pieejamo informāciju;
3. Iegūt, pareizi interpretēt un izmantot visu nepieciešamo informāciju no navigācijas kartēm un publikācijām;
4. Izplānot kuģa pārgājienu, attēlojot to uz navigācijas kartēm;
5. Pielietot piemērotāko metodi kuģa atrašanās vietas noteikšanai, ņemot vērā dominējošos apstākļus un nosacījumus;
6. Pārbaudīt navigācijas iekārtu darbību;
7. Noteikt magnētiskā kompasa labojumus;
8. Labot kuģa kursus un peilējumus ar attiecīgajiem magnētiskā kompasa labojumiem;
9. Pareizi interpretēt un izmantot pieejamo meteoroloģisko informāciju.

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Taksonomijas līmenis*	Stundu skaits			Pārbaudes veids
			Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
1.	<b>Pamatjēdzieni.</b>					
1.1.	Zemes veids un lielums.	2				
1.2.	Pamatlīnijas, punkti un plaknes uz zemeslodes un to definīcijas.	2				
1.3.	Jūrniecībā lietojamās garuma mēra vienības.	2				
1.4.	Ģeogrāfiskās koordinātes, platums un garums.	2				
1.5.	Horizonta iedalīšana pēc riņķa skaitīšanas veida.	2				
1.6.	Horizonta iedalīšana strēķos pa ceturkšņiem un grādos pa ceturkšņiem.	2				
1.7.	Īstais kurss, īstā kursa līnija, īstais peilējums un kursa leņķis.	2				
1.8.	Redzamais horizonts un tā attālums.	2				
1.9.	Priekšmeta atklāšanās attālums un tā aprēķins.	3				
1.10.	Apstākļi, kas iespaido redzamā horizonta, priekšmeta vai uguns redzamības attālumu.	2				
2.	<b>Zemes un kuģa magnētisms. Kuģa kurss un tā labošana.</b>					
2.1.	Kompasa adatas variācija.	2				

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Taksonomijas līmenis*	Stundu skaits			Pārbaudes veids
			Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
2.2.	Magnētiskais kurss un magnētiskais peilējums.	2				
2.3.	Kompasa adatas deviācija.	2				
2.4.	Kompasa kurss un kompasa peilējums.	2				
2.5.	Deviācijas izrakstīšana no tabulas.	3				
2.6.	Žirokompasa kurss.	3				
2.7.	Kursu labošana un pārvešana.	3				
<b>3.</b>	<b>Kartes un to lietošana.</b>					
3.1.	Prasības, kādas uzstāda kartēm un to projekcijām.	2				
3.2.	Merkatora projekcijas kartes teorijas pamati.	2				
3.3.	Kartes mērogs.	2				
3.4.	Karšu klasifikācija.	2				
3.5.	Vispārējs kartes derīguma novērtējums.	3				
3.6.	Karšu un publikāciju katalogs.	3				
3.7.	Karšu lasīšana.	3				
<b>4.</b>	<b>Grafiskais lagrēķins.</b>					
4.1.	Lagrēķina būtība.	2				
4.2.	Grafiskie pamatuzdevumi.	3				
4.3.	Kuģa ātruma noteikšana un lagas korekcija.	3				
4.4.	Lagrēķina precizitāte.	3				
<b>5.</b>	<b>Vēja iespaids uz kuģa kursu. Drifte.</b>					
5.1.	Drifte un tās elementi.	2				
5.2.	Kursa labošana un pārvešana, ņemot vērā drifti.	3				
5.3.	Peilējumu labošana un pārvešana, ņemot vērā drifti.	3				
<b>6.</b>	<b>Straumes un to iespaids uz kuģa kursu.</b>					
6.1.	Straumes elementi un to noteikšana pārgājiena laikā.	3				
6.2.	Kursa labošana un pārvešana ar patiesā ātruma aprēķināšanu, ja ir straume.	3				
<b>7.</b>	<b>Sagatavošanās pārgājenam.</b>					
7.1.	Karšu un citu palīgīdzekļu atlase un korektūra.	3				
7.2.	Pārgājiena maršruta izpētīšana un izstrādāšana.	3				
7.3.	Iepriekšējais lagrēķins.	3				
<b>8.</b>	<b>Locijas.</b>					
8.2.	Bākas un ugunis, to raksturojumi.	3				
8.3.	Boju sistēmas, stoderes, to raksturojumi.	3				
8.4.	Locijas izmantošana, plānojot un īstenojot pārgājienu.	3				
<b>9.</b>	<b>Kuģa vietas noteikšanas paņēmieni pēc krasta priekšmetu vizuāliem novērojumiem.</b>					
9.1.	Priekšmetu izvēlēšanās, lai noteiktu kuģa vietu krasta tuvumā.	3				

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Taksonomijas līmenis*	Stundu skaits			Pārbaudes veids
			Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
9.2.	Kļūdas kuģa vietas noteikšanā.	3				
9.3.	Kuģa vietas noteikšana pēc peilējumiem.	3				
9.4.	Vispārēji norādījumi par kuģa vietas noteikšanu, izmantojot attālumus līdz krasta priekšmetiem.	3				
9.5.	Kuģa vietas noteikšana pēc peilējuma un attāluma.	3				
<b>10.</b>	<b>Hidrometeoroloģija.</b>					
10.1.	Atmosfēras uzbūve un sastāvs.	2				
10.2.	Siltuma parādības, migla, dūmaka, kuģu apledošana.	2				
10.3.	Mākoņi.	2				
10.4.	Atmosfēras spiediens, gaisa straumes.	2				
10.5.	Atmosfēras procesi.	2				
10.6.	Laika prognozes.	2				
10.7.	Laika prognožu saņemšana un izmantošana.	3				
10.8.	Gaidāmā laika noteikšana pēc vietējām pazīmēm.	3				
10.9.	Nepieciešamās meteoroloģiskās informācijas saņemšana no ostas dienestiem.	3				
<b>11.</b>	<b>Navigācijas palīgiekārtas.</b>					
11.1.	Magnētiskais kompass un tā darbības principi.	2				
11.2.	Žirokompass un tā darbības principi.	2				
11.3.	GPS un tā darbības principi.	2				
11.4.	Eholotes un to darbības principi.	2				
11.5.	Lagas un to darbības principi.	2				
11.6.	AIS un tā darbības principi.	2				
11.7.	Radiolokācijas iekārtas izmantošanas principi.	2				
11.8.	ECDIS izmantošanas principi pārgājiena plānošanā un īstenošanā.	2				
<b>Noslēguma pārbaudījums</b>						
<b>Kopā</b>					<b>64</b>	

\* Ieteicamais taksonomijas līmenis – priekšstats (1), izpratne (2) vai pielietošana (3).

**Izmantojamās literatūras saraksts:**

- \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_



## Kuģu vadīšana un sardzes dienests

**Apjoms stundās: 71 stunda**

teorija	stundas
praktiskās mācības	stundas

### Priekšmeta mērķis

Mācību priekšmeta mērķis ir sniegt teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas kuģu vadīšanā un sardzes dienestā, lai apmācāmais spētu uzturēt drošu navigācijas sardzi saskaņā ar spēkā esošajiem starptautiskajiem un nacionālajiem normatīvajiem aktiem un procedūrām, manevrēt kuģi, rīkoties avārijas situācijās, kā arī spētu sazināties angļu valodā, pielietojot IMO Jūras sakaru standartfrāzes.

### Priekšmeta uzdevumi

Mācību priekšmeta uzdevums ir apgūt šādas prasmes:

1. Pildīt navigācijas sardzi saskaņā ar kuģa procedūrām, kuģošanas līdzekļu satiksmes noteikumiem un STCW konvencijas prasībām;
2. Veikt novērošanu saskaņā ar kuģa procedūrām, STCW konvencijas un 1972. gada Konvencijas par starptautiskajiem kuģu sadursmju novēršanas noteikumiem (COLREG konvencija) prasībām;
3. Atpazīt un lietot navigācijas ugunis, zīmes, skaņas un gaismas signālus;
4. Uzturēt kuģa žurnālu un veikt citus pierakstus;
5. Rīkoties avārijas situācijās atbilstoši situācijas veidam un saskaņā ar IAMSAR rokasgrāmatas 3.daļu;
6. Vadīt kuģi dažādos kuģošanas apstākļos, nodrošinot kuģošanas drošību;
7. Ievērot darba aizsardzības procedūras.

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Taksonomijas līmenis*	Stundu skaits			Pārbaudes veids
			Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
<b>1.</b>	<b>Starptautiskie noteikumi kuģu sadursmju novēršanai jūrā – COLREG 72</b>					
1.1.	Vispārējie noteikumi.	3				
1.2.	Kuģa vadīšana jebkuros redzamības apstākļos.	3				
1.3.	Savstarpēji redzamu kuģu vadīšana.	3				
1.4.	Kuģu vadīšana ierobežotas redzamības apstākļos.	3				
1.5.	Ugunis un zīmes.	3				
1.6.	Skaņu un gaismas signāli.	3				
1.7.	Uguņu un zīmju izvietojums, to tehniskais raksturojums.	3				
1.8.	Papildu signāli zvejas kuģiem, kas zvejo cits cita tuvumā.	3				
1.9.	Skaņas signālu tehniskie raksturojumi.	3				
1.10.	Izņēmumi un avārijas signāli.	3				
<b>2.</b>	<b>Noteikumi kuģošanai iekšējos ūdeņos.</b>					

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Taksonomijas līmenis*	Stundu skaits			Pārbaudes veids
			Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
2.1.	Eiropas iekšējo ūdeņu kodeksa (CEVNI kodekss) prasības par kuģošanas līdzekļu satiksmi iekšējos ūdeņos.	3				
2.2.	2016. gada 9. februāra MK noteikumi nr.92 "Noteikumi par kuģošanas līdzekļu satiksmi iekšējos ūdeņos".	3				
<b>3.</b>	<b>Sardzes dienesta organizācija.</b>					
3.1.	Navigācijas sardzes galvenie principi un uzdevumi.	3				
3.2.	Kuģa žurnāla aizpildīšana.	3				
3.3.	Sardzes dienesta organizēšana ostā.	3				
<b>4.</b>	<b>Jūrniecības terminoloģija un IMO Jūras sakaru standartfrāzes angļu valodā.</b>					
4.1.	Jūrniecības terminoloģija: - kuģu tipi, uzbūve un aprīkojums; - navigācijas sardzes pienākumi, stūres komandas un mašīnas komandas; - laikapstākļu raksturojums; - dzīvības glābšanas aprīkojums un tā atrašanās vietas uz kuģa.	3				
4.2.	IMO Jūras sakaru standartfrāzes.	3				
<b>5.</b>	<b>Kuģu vadīšanas un manevrēšanas pamati.</b>					
5.1.	Uz kuģi darbojošies spēki un momenti.	2				
5.2.	Kuģa inerces īpašības, bremsēšana.	2				
5.3.	Cirkulācija.	2				
5.4.	Dzenskrūves darbības ietekme uz kuģa vadāmību.	2				
5.5.	Vēja, straumes u.c. faktoru iespaids uz kuģa vadāmību.	2				
<b>6.</b>	<b>Kuģa vadīšana un manevrēšana dažādos kuģošanas apstākļos.</b>					
6.1.	Kuģa manevrēšana cilvēka pacelšanai no ūdens.	2				
6.2.	Kuģa vadīšana un manevrēšana seklā ūdenī.	2				
6.3.	Kuģu enkurošanās operācijas.	2				
6.4.	Kuģu pietauvošanās operācijas.	2				
6.5.	Enerģētisko iekārtu un piestūrēšanas ierīču izmantošana kuģa manevrēšanā.	2				
6.6.	Kuģa vadīšana kustības sadales sistēmās (TSS) un kuģa satiksmes dienesta (VTS) darbības rajonos.	2				
6.7.	Ziņošanas procedūras saskaņā ar vispārējiem principiem attiecībā uz kuģu ziņošanas sistēmām un ar kuģu VTS procedūrām.	2				
<b>7.</b>	<b>Kuģu vadīšana un manevrēšana avārijas situācijās.</b>					
7.1.	Rīcība avārijas situācijā.	2				
7.2.	Piesardzības pasākumi pasažieru un ekipāžas locekļu drošībai avārijas situācijā.	2				
7.3.	Piesardzības pasākumi, izsēdinot kuģi krastā vai uzskrienot uz sēkļa.	2				

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Taksonomijas līmenis*	Stundu skaits			Pārbaudes veids
			Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
7.4.	Rīcība kuģu sadursmes gadījumā.	2				
7.5.	Pasākumi zaudējumu mazināšanai ugunsgrēka, sprādziena, sadursmes vai uzsēšanas uz grunts gadījumā.	2				
7.6.	Cilvēku glābšana no briesmās nokļuvuša kuģa vai vraka.	2				
7.7.	Palīdzības sniegšana nelaimē nokļuvušam kuģim.	2				
<b>8.</b>	<b>Meklēšana un glābšana.</b>					
8.1.	Meklēšanas un glābšanas organizēšanas principi atbilstoši IAMSAR rokasgrāmatas 3.daļai.	2				
8.2.	Starptautiskais signālu kods.	3				
8.3.	Morzes koda signāli.	3				
<b>9.</b>	<b>Darba aizsardzība.</b>					
9.1.	Darba aizsardzības likums.	2				
9.2.	Darba drošības pasākumi, kas jāievēro, veicot darbus augstumā, aiz borta, strādājot ar mehānismiem un iekārtām, kā arī ar elektroaprīkojumu.	3				
<b>Noslēguma pārbaudījums</b>						
<b>Kopā</b>					<b>71</b>	

\* Ieteicamais taksonomijas līmenis – priekšstats (1), izpratne (2) vai pielietošana (3).

**Izmantojamās literatūras saraksts:**

- \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_

## Kuģa uzbūve un teorija

**Apjoms stundās: 40 stundas**  
 teorija    stundas  
 praktiskās mācības                      stundas

### Priekšmeta mērķis

Mācību priekšmeta mērķis ir sniegt zināšanas un iemaņas kuģu uzbūvē un teorijā, kā arī kravas apstrādē uz kuģa, lai apmācāmais spētu nodrošināt un uzturēt kuģa jūrasspēju atbilstoši IMO kuģu sākotnējās noturības kritērijiem un vispārpieņemtai jūras praksei, spētu nodrošināt drošu kravas apstrādi uz kuģa un ekspluatēt maza kuģa enerģētiskās iekārtas.

### Priekšmeta uzdevumi

Mācību priekšmeta uzdevums ir apgūt šādas prasmes:

1. Nodrošināt kuģa noturības atbilstību IMO kuģu sākotnējās noturības kritērijiem;
2. Nodrošināt kuģa ūdensnecaurlaidību atbilstoši vispārpieņemtai praksei;
3. Darbināt kuģa dzinējus un citu tehnisko aprīkojumu un veikt apkopi;
4. Nodrošināt degvielas, eļļas un ūdens uzņemšanu;
5. Nodrošināt drošu kravas iekraušanu, izkraušanu, izvietojumu un nostiprināšanu uz kuģa;
6. Nodrošināt drošu kravas pārvadāšanu ar kuģi.

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Taksonomijas līmenis*	Stundu skaits			Pārbaudes veids
			Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
<b>1.</b>	<b>Kuģa izmēri un kuģu tipi. Kuģa korpus.</b>					
1.1.	Kuģu arhitektūra un konstruktīvie tipi.	2				
1.2.	Kuģu klasifikācija.	2				
1.3.	Korpusa galvenie izmēri.	2				
1.4.	Kuģa korpusa konstrukcijas pamatelementi, saistu sistēmas.	2				
1.5.	Kuģa ārēja apšuve.	2				
1.6.	Priekšgala un pakaļgala uzbūve.	2				
<b>2.</b>	<b>Kuģa ūdensizspāids, peldamība.</b>					
2.1.	Kuģa ūdensizspāids, dedveits.	2				
2.2.	Kuģa peldamība, Arhimēda likums, ūdensizspāida centrs.	2				
2.3.	Iegrimes izmaiņa, iekraujot un izkraujot kravu.	2				
2.4.	Iegrimes izmaiņa, mainoties ūdens blīvumam.	2				
2.5.	Saldūdens labojums (FWA).	2				
<b>3.</b>	<b>Kuģa statiskā noturība.</b>					
3.1.	Kuģa statiskā noturība.	2				
3.2.	Sākotnējā noturība.	2				
3.3.	Metacentrs, metacentriskie rādiusi un augstumi, metacentriskās formulas.	2				
3.4.	Prasības kuģu noturībai.	2				

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Taksonomijas līmenis*	Stundu skaits			Pārbaudes veids
			Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
3.5.	Smaguma centrs, tā pārvietošanās.	2				
<b>4.</b>	<b>Kuģa peldamība un noturība.</b>					
4.1.	Kuģa sānsvere. Noturība pie lieliem sānsveres leņķiem.	2				
4.2.	Sānsveres novēršana.	2				
4.3.	Šķidro kravu brīvo virsmu ietekme uz kuģa noturību.	2				
4.4.	Rīcība daļējas peldamības zaudēšanas gadījumā.	2				
4.5.	Kuģa galsvere.	2				
<b>5.</b>	<b>Kuģa iekārtas un sistēmas.</b>					
5.1.	Stūres iekārta.	2				
5.2.	Kuģa dzinēji.	2				
5.3.	Enkura iekārta.	2				
5.4.	Tauvošanās iekārtas.	2				
5.5.	Degvielas sistēma.	2				
5.6.	Mazizmēra kuģu sistēmas.	2				
<b>6.</b>	<b>Mazizmēra kuģu enerģētiskās iekārtas un to ekspluatācija.</b>					
6.1.	Mazizmēra kuģu dzinēji, to uzbūve un darbības principi.	2				
6.2.	Mazizmēra kuģu dzinēja palaišana un ekspluatācija.	2				
6.3.	Kuģu elektroaprīkojums.	2				
6.4.	Kuģu enerģētisko iekārtu apkope.	2				
6.5.	Degvielas, eļļas un ūdens uzņemšana, uzglabāšana, patēriņa aprēķināšana.	2				
<b>7.</b>	<b>Jēdziens par kuģa stiprību.</b>					
7.1.	Spēki un momenti, kas darbojas uz kuģi mierīgā ūdenī.	2				
7.2.	Papildslodzes uz kuģi viļņošanās laikā. Triecienu slodzes.	2				
7.3.	Šķērsslodzes.	2				
7.4.	Šķērsstiprība un vietējā stiprība.	2				
7.5.	Vērpe un vibrācija.	2				
<b>8.</b>	<b>Kravas apstrāde.</b>					
7.1.	Kravas dokumenti, to noformēšana.	2				
7.2.	Starptautiskās prasības kravu, tostarp bīstamu, riskantu un kaitīgu kravu apstrādei (izvietošanai, pārvadāšanai).	2				
7.3.	Kravas stiprinājumi, stiprināšanas metodes.	2				
<b>Noslēguma pārbaudījums</b>						
<b>Kopā</b>					<b>40</b>	

\* Ieteicamais taksonomijas līmenis – priekšstats (1), izpratne (2) vai pielietošana (3).

**Izmantojamās literatūras saraksts:**

- \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_

## Kuģošanu iekšējos ūdeņos reglamentējošie normatīvie akti

**Apjoms stundās: 10 stundas**  
 teorija                                  stundas  
 praktiskās mācības                  stundas

### Priekšmeta mērķis

Mācību priekšmeta mērķis ir sniegt zināšanas jūrniecības likumdošanā, lai identificētu un piemērotu normatīvo aktu prasības attiecībā uz kuģošanu iekšējos ūdeņos un vides piesārņojuma novēršanu.

### Priekšmeta uzdevumi

Mācību priekšmeta uzdevums ir apgūt šādas prasmes:

1. Izprast kuģošanu iekšējos ūdeņos reglamentējošo normatīvo aktu prasības;
2. Demonstrēt zināšanas par ostu noteikumiem;
3. Izprast prasības par pasažieru pārvadājumiem un rūpēties par pasažieru drošību pārgājiena laikā;
4. Piemērot vides piesārņojuma novēršanas prasības.

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas	Taksonomijas līmenis*	Stundu skaits			Pārbaudes veids
			Teorija	Praktiskās mācības	Kopā	
<b>1.</b>	<b>Saistošie normatīvie akti un to prasības.</b>					
1.1.	Starptautisko un nacionālo normatīvo aktu prasības kuģu sertifikācijai.	2				
1.2.	Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likums.	2				
1.3.	Jūras kodekss.	2				
1.4.	Likums par ostām, LR ostu noteikumi.	2				
1.5.	ISPS kodekss.	2				
<b>2.</b>	<b>Pasažieru pārvadājumi.</b>					
2.1.	Starptautisko un nacionālo normatīvo aktu prasības attiecībā uz drošību uz kuģa, pārvadājot pasažierus.	2				
2.2.	Pūļa vadības metodes.	2				
<b>3.</b>	<b>Vides piesārņojuma novēršana.</b>					
3.1.	Starptautiskie normatīvie akti attiecībā uz vides piesārņojuma novēršanu (MARPOL konvencija).	2				
3.2.	Kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšanas kārtība Latvijas ostās	2				
<b>Noslēguma pārbaudījums</b>						
<b>Kopā</b>					<b>10</b>	

\* Ieteicamais taksonomijas līmenis – priekšstats (1), izpratne (2) vai pielietošana (3).

### Izmantojamās literatūras saraksts:

- \_\_\_\_\_
- \_\_\_\_\_

## PRAKSES PROGRAMMA

### Kvalifikācijas prakse

Prakses apjoms: 240 stundas

#### Prakses mērķis

Nodrošināt nepieciešamo prasmju iegūšanu un nostiprināšanu mazizmēra kuģa vadītāja pienākumu pildīšanai.

#### Prakses uzdevumi

Nostiprināt iegūtās teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas darbā ar kartēm, palīgīdzekļiem, navigācijas un radio aprīkojumu. Apgūt prasmi patstāvīgi veikt sardzes dienesta pienākumus un manevrēt kuģi.

Nr. p.k.	Tēmas un apakštēmas (uzdevumi)	Stundu skaits
1.	<b>Kuģa pārgājiena plānošana un veikšana.</b>	44
1.1.	Izvēlēties navigācijas kartes un navigācijas rokasgrāmatas kuģa pārgājenam.	2
1.2.	Sagatavot pārgājiena plānu.	10
1.3.	Izvērtēt pieejamo meteoroloģisko informāciju plānotajam pārgājenam.	6
1.4.	Kontrolēt kuģa vietu pārgājiena laikā.	26
2.	<b>Sardzes pienākumu pildīšana.</b>	70
2.1.	Veikt uzdotos sardzes pienākumus.	20
2.2.	Pārbaudīt navigācijas līdzekļu darbību.	6
2.3.	Ievērot Starptautiskos kuģu sadursmju novēršanas noteikumus COLREG-72.	18
2.4.	Patstāvīgi novērot apkārtējo situāciju navigācijas sardzes laikā.	12
2.5.	Pārbaudīt kursu un ātrumu.	4
2.6.	Padot nepieciešamos signālus ar kuģa signālierīcēm.	4
2.7.	Sazināties ar citiem kuģiem un krasta stacijām angļu valodā, pielietojot IMO Jūras sakaru standartfrāzes.	6
3.	<b>Rīcība avārijas situācijās un saņemot briesmu signālu.</b>	18
3.1.	Iepazīt procedūras rīcībai avārijas situācijā.	4
3.2.	Zināt, kā dzēst ugunsgrēku uz kuģa.	6
3.3.	Zināt, kā sniegt pirmo palīdzību uz kuģa.	4
3.4.	Iepazīt radiosakaru uzturēšanas procedūru avārijas situācijā vai saņemot briesmu signālu.	4
4.	<b>Pārraidīt un saņemt informāciju, pielietojot vizuālo signalizāciju.</b>	6
4.1.	Pārraidīt un saņemt informāciju ar Morzes koda palīdzību.	2
4.2.	Pārraidīt un saņemt informāciju atbilstoši Starptautiskajam Signālu kodeksam (International Code of Signals).	4
5.	<b>Manevrēšana ar kuģi.</b>	52
5.1.	Iepazīties ar kuģa manevrēšanas elementiem.	4
5.2.	Vadīt kuģi krasta un sēkļu tuvumā.	6
5.3.	Vadīt kuģi sliktos laika apstākļos.	12
5.4.	Vadīt kuģi rajonos ar intensīvu kustību.	12
5.5.	Vadīt kuģi ierobežotā akvatorijā, stājoties uz enkura.	8
5.6.	Vadīt kuģi "cilvēks aiz borta" mācību trauksmes laikā.	4

5.7.	Manevrēt kuģi tauvošanās un enkurošanās operāciju laikā.	6
<b>6.</b>	<b>Ievērot vides aizsardzības prasības.</b>	<b>12</b>
6.1.	Kontrolēt MARPOL noteikumu ievērošanu attiecībā uz piesārņojuma novēršanu.	6
6.2.	Nepieļaut atkritumu izmešanu jūrā, ostu akvatorijās vai citās ūdenstilpnēs.	2
6.3.	Šķirot atkritumus uz kuģa.	2
6.4.	Nodot kuģa atkritumus krastā atkritumu pieņemšanas vietā.	2
<b>7.</b>	<b>Nodrošināt kuģa jūrasspēju.</b>	<b>16</b>
7.1.	Iepazīties ar kuģa noturības un ūdensnecaurlaidības pamatprincipiem.	6
7.2.	Sagatavot kuģi kuģošanai sliktos laika apstākļos. Aizvērt visas ūdens necaurlaidīgās durvis, lūkas un citas atveres.	6
7.3.	Piedalīties kravas uzņemšanā un nostiprināšanā.	4
<b>8.</b>	<b>Ievērot normatīvos aktus un darba aizsardzības prasības.</b>	<b>8</b>
8.1.	Ievērot normatīvo aktu prasības, kas reglamentē kuģošanu ostu akvatorijās.	4
8.2.	Ievērot normatīvo aktu prasības attiecībā uz darba aizsardzību.	4
<b>9.</b>	<b>Ievērot darba aizsardzības prasības.</b>	<b>14</b>
9.1.	Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus darbu veikšanas laikā.	4
9.2.	Ievērot darba aizsardzības prasības, veicot darbus aiz borta, augstumā u.c.	6
9.3.	Ievērot darba aizsardzības prasības, strādājot ar mehāniskajiem un elektroinstrumentiem.	4
<b>Kopā</b>		<b>240</b>



## PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

<b>Nr.p.k.</b>	<b>Materiālo līdzekļu nosaukums</b>	<b>Daudzums</b>
1.	<i>Tehniskais nodrošinājums</i>	
1.1.	Tāfele/interaktīvā tāfele	
1.2.	Projektors	
1.3.	Video un audio materiālu atskaņošanas aprīkojums	
1.4.	Dators	
1.5.	Interneta pieslēgums	
1.6.	Kalkulatori	
1.7.	Stūrmaņa darba rīki	
1.8.	..	
..		
2.	<i>Informatīvais nodrošinājums</i>	
2.1.	..	
..		

## PEDAGOGU PROFESIONĀLĀ KVALIFIKĀCIJA

Nr p.k.	Mācību priekšmeta nosaukums	Prasības pedagoga profesionālajai un pedagogiskajai izglītībai
1.	Navigācija un meteoroloģija	
2.	Kuģu vadīšana un sardzes dienests	✓ Kuģa vadītājs ar apstiprinātu vismaz 1 gadu praktisko darba stāžu jūrā virsnieka amatā <sup>5</sup> ; ✓ Persona, kura apmācīta saskaņā ar STCW kodeksa A-I/6. iedaļas prasībām un kurai ir VAS "Latvijas Jūras administrācija" Jūrnieku reģistra izsniegts instruktora – vērtētāja sertifikāts.
3.	Kuģu uzbūve un teorija	
4.	Kuģošanu iekšējos ūdeņos reglamentējošie normatīvie akti	
5.	Piekrastes radio operatoru apmācība	
6.	Drošības pamatkurss	✓ Atbilstoši attiecīgās Jūrnieku reģistra izstrādātās standartprogrammas prasībām.
7.	Pirmā medicīniskā palīdzība	

<sup>5</sup> Atsevišķas teorētiskās un praktiskās nodarbības (tēmas), kas neprasa padziļinātas jūrniecības zināšanas, drīkst pasniegt personas, kuras ir attiecīgi kvalificētas un kompetentas konkrētajā tēmā bez apstiprināta darba stāža jūrā.